

Collegevoorstel

Onderwerp:

Evaluatie Maaltijd aan Huis

Gevraagde beslissing:

1. In te stemmen met het evaluatieverslag Maaltijd aan Huis als bijgevoegd.
2. Verslag via rubriek B ter kennis brengen van de raad

Raad

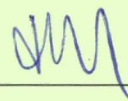
- ☒ Ter kennisname naar de raad
Nummer beleidsproduct: 113
- ☐ Op overzicht Bestaand beleid (website)

Datum 9 mei 2017

Steller: J. Hoekstra

Afd: SOC-BELEID

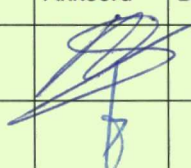
Aantal bijlagen 1

Afd.hoofd:

Portefeuillehouder

Openbaarheid

Besluit (voorblad) openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, zie beslispunt :
Groentje openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, zie beslispunt :
Bijlagen openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, vermelden op bijlage

	Akkoord	Bespreken	Aantekeningen
Secretaris			
Burgemeester			
Wethouder A. de Kruijf			
Wethouder P.J.T. van Daalen			
Wethouder G.J. van den Hengel			
Wethouder D. J. Dorrestijn-Taal			

Beslissing burgemeester en wethouders : 18 MEI 2017

Nummer op besluitenlijst: 2007

Gefonn advies 3 Soc
Raad

1. Aanleiding

In het kader van een bezuinigingstaakstelling heeft de gemeenteraad in haar vergadering van 11-11-2014 ingestemd met een gefaseerde vermindering van de subsidieverlening aan het project Maaltijd aan Huis, een gezamenlijk lokaal project van de Hervormde Diaconie Barneveld en Welzijn Barneveld.

In de betreffende raadsvergadering heeft het college toegezegd de gevolgen van de subsidievermindering na 2 jaar te zullen evalueren en de raad daarvan verslag te doen. Met dit evaluatieverslag wordt aan deze toezegging gevolg gegeven.

Op basis van de evaluatie heeft het college geconcludeerd dat:

1. de bezuiniging op de subsidie voor Maaltijd aan Huis heeft geleid tot een aantal aanpassingen in de organisatie en de inkoop van maaltijden waardoor de gevolgen voor de gebruikers tot nu toe beperkt zijn gebleven.
2. het thuis bezorgen van de maaltijden een belangrijke bijdrage levert aan de signalerende functie voor een groep, vooral oudere, inwoners die wel als meest kwetsbaar mag worden beschouwd.
3. de financiële ondergrens om deze voorziening in stand te kunnen houden lijkt te zijn bereikt.

2. Uitvoering

We zullen de subsidie op het huidige niveau voortzetten en we blijven de ontwikkelingen in nauw overleg met Welzijn Barneveld volgen.

Het evaluatieverslag via rubriek B ter kennis brengen van de raad .

3. Bijlage

Evaluatieverslag

Evaluatieverslag project Maaltijd aan Huis

Aanleiding

In het kader van een bezuinigingstaakstelling heeft de gemeenteraad in haar vergadering van 11-11-2014 ingestemd met een gefaseerde vermindering van de subsidieverlening aan het project Maaltijd aan Huis, een gezamenlijk lokaal project van de Hervormde Diaconie Barneveld en Welzijn Barneveld. In de betreffende raadsvergadering heeft het college toegezegd de gevolgen van de subsidievermindering na 2 jaar te zullen evalueren en de raad daarvan verslag te doen. Met dit evaluatieverslag wordt aan deze toezegging gevolg gegeven.

Project Maaltijd aan Huis

Binnen de gemeente Barneveld worden door vrijwilligers koelverse maaltijden thuis bezorgd bij inwoners die vanwege beperkingen tijdelijk of langdurig niet in staat zijn zelf een warme maaltijd te bereiden. De maaltijden zijn van goede kwaliteit; er wordt rekening gehouden met dieetwensen en de maaltijden zijn geschikt om opgewarmd te worden in een magnetron. De bezorging vindt plaats met 2 auto's die voorzien zijn van een koelinstallatie.

De gemeente Barneveld is voor de uitvoering op historische gronden opgedeeld in 2 percelen. In het perceel Barneveld Dorp en De Glind wordt de bezorging georganiseerd en uitgevoerd door de Stichting Maaltijd aan Huis van de Hervormd Diaconie Barneveld en in het perceel met de overige kernen en het buitengebied door Welzijn Barneveld. De gemeente verleent al vele jaren budgetsubsidie voor de kosten van de organisatie, de bezorgauto's en een subsidie per maaltijd. Het subsidieplafond is al vele jaren onveranderd € 138.600,- en wordt niet geïndexeerd. Tot 2016 werd de subsidie per perceel verleend aan beide uitvoeringsorganisaties afzonderlijk. Vanaf 2016 ontvangt Welzijn Barneveld het gehele subsidiebedrag als "hoofdaannemer".

Naast de thuisbezorging van de maaltijden vervullen de vrijwilligers van Maaltijd aan Huis een signalerende en ondersteunende rol m.b.t. de leefomstandigheden van de gebruikers van Maaltijd aan Huis die bestaat uit kwetsbare inwoners, vaak met lichamelijke, psychische en/of psychiatrische beperkingen.

Inhoud bezuinigingsbesluit 11-11-2014

De gemeenteraad heeft besloten de subsidieverlening per maaltijd te beëindigen en de subsidie voor de vaste kosten gefaseerd te verlagen als volgt:

1. Structurele verlaging van de subsidie met € 40.000,- met ingang van 01-01-2016 en met € 53.600,- met ingang van 01-01-2017.
2. Over 2014 en 2015 vindt geen afrekening plaats van de subsidie op de maaltijden als het werkelijk aantal maaltijden lager ligt dan was begroot. Hierdoor kan een buffer voor de toekomst worden opgebouwd.

Maatregelen

Naar aanleiding van de bezuinigingsopdracht hebben de uitvoeringsorganisaties de cijfers tegen het licht gehouden en gekeken naar mogelijkheden om zaken efficiënter op te pakken.

Organisatie

Aan de organisatorische kant van Maaltijd aan Huis zijn een aantal verbeteringen doorgevoerd zoals:

- Een beter contract met de leverancier
 - Scherpere prijsafspraken
 - Goede monitoring
 - Hulp bij marketing activiteiten

- Een betere samenwerking tussen de 2 uitvoerende partijen.
 - Maaltijd aan Huis Dorp voert de gesprekken over prijsafspraken, i.o.m. Welzijn Barneveld.
 - Maaltijd aan Huis Welzijn Barneveld organiseert proeverijen en zorgt dat de leverancier, Food Connect aanwezig is bij belangrijke evenementen (PR activiteiten)
 - Meer samen optrekken waar nodig en mogelijk.

Financieel

De grootste deel van de bezuiniging is rechtstreeks doorberekend aan de klant met een verhoging van de prijs per maaltijd. Waar de klant in 2014 nog € 4,76 voor een hoofdmaaltijd betaalde, is dat in 2017 met ruim een euro gestegen tot € 5,85.

De vaste kosten (kosten voor de coördinatie, de bezorgauto's en de vrijwilligersvergoedingen kunnen momenteel nog uit de subsidie worden betaald.

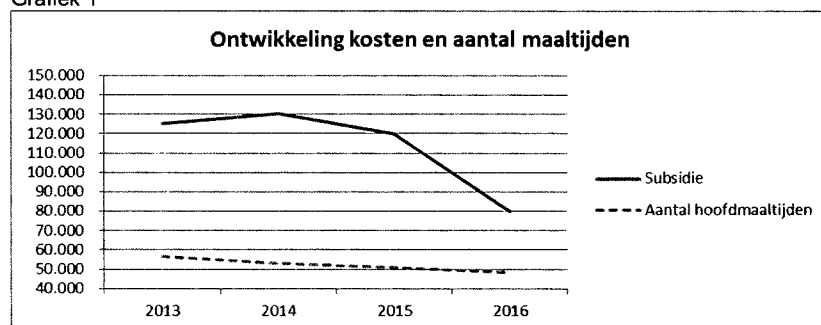
Ontwikkeling Maaltijd aan Huis in cijfers

Om de effecten van de subsidieverlaging te kunnen monitoren, worden de managementgegevens van 2013 als nulmeting beschouwd. Onderstaande tabel geeft inzicht in de ontwikkelingen in het gebruik en de kosten vanaf 2013 tot heden.

Meerjarenoverzicht Maaltijd aan Huis					
	2013	2014	2015	2016	2017
Subsidie	€ 125.105	€ 130.379	€ 120.005	€ 80.000	€ 45.000
Aantal hoofdmaaltijden	56404	52915	51009	48349	
prijs per hoofdmaaltijd	€ 4,32	€ 4,76	€ 5,10	€ 5,45	€ 5,85
Aantal deelnemers	222	265	274	261	

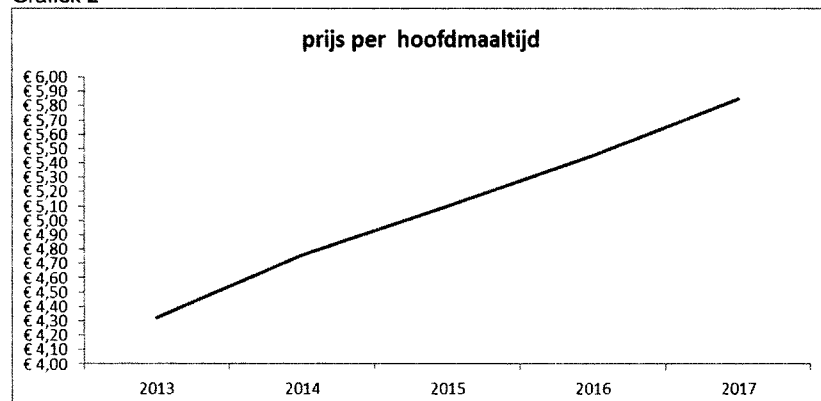
Opvallende zaken in een oogopslag

Grafiek 1

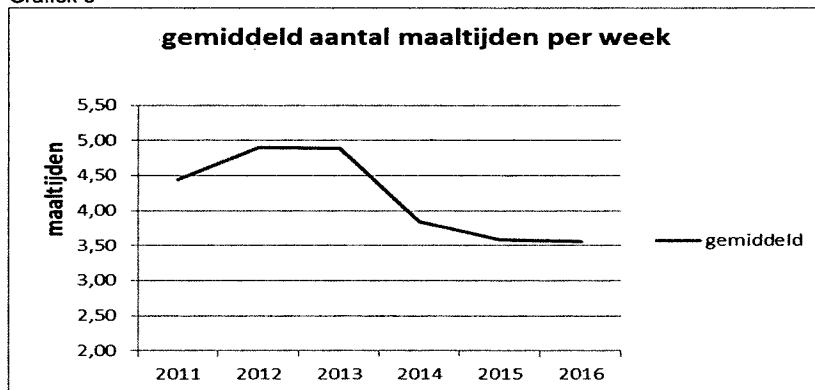
Hoewel het aantal verstrekte hoofdmaaltijden een dalende lijn vertoont, ligt er geen duidelijke relatie met de verlaging van de subsidie c.q. verhoging van de maaltijdprijs

Grafiek 2

Ondanks het vervallen van de subsidie op de maaltijden is het gelukt om een geleidelijke prijsstijging per hoofdmaaltijd te realiseren tot aan de kostprijs.

Grafiek 3

Deze grafiek toont aan dat vanaf 2013 het aantal bestelde maaltijden per gebruiker per week, is afgenomen maar zich in 2016 wel lijkt te stabiliseren.

Effecten bezuiniging

- De subsidie op de maaltijden is vanaf 2016 geheel vervallen. In verband daarmee is al eerder een gefaseerde verhoging van de maaltijdprijs ingezet tot aan de kostprijs per 2017. Uit de cijfers blijkt op dit moment (nog) geen duidelijk effect van de verhoging van de prijzen op het gebruik. Er is weliswaar sprake van afname van het gebruik maar dit is al langere tijd gaande. Maaltijd aan Huis gaat voor hoogwaardige en gezonde maaltijden voor de inwoners van Barneveld en zal geen concessies doen aan de huidige kwaliteit.
- Tot nu toe zijn er weinig geluiden dat gebruikers de maaltijden te duur vinden.
- Hoewel de gebruikers zich daar niet duidelijk over uit spreken ligt er mogelijk wel een relatie tussen de prijsstijgingen en de afname van het gemiddeld aantal maaltijden dat de individuele gebruikers per week bestellen (grafiek 3). Deze afname is echter al ingezet in 2013 en kan daarom niet zondermeer worden toegeschreven aan de verhoging van de maaltijdprijs en lijkt vanaf 2016 weer te stabiliseren.
- De uitvoeringsorganisaties verwachten dat het gebruik de komende jaren verder zal afnemen als de prijzen blijven stijgen. Een signaal daar voor is dat de laatste tijd facturen niet altijd meer worden betaald vanwege financiële problemen bij de gebruikers. Sommige gebruikers kunnen de kosten van de maaltijden niet (meer) opbrengen. Zo is er bijvoorbeeld in Barneveld Dorp contact geweest met de bewindvoerder van een deelnemer die aangeeft dat de kosten te hoog zijn en hij daarom zou moeten stoppen met Maaltijd aan Huis. De inwoner is niet in staat om goed voor zichzelf te zorgen maar het is wel belangrijk om goede voeding te krijgen. Als Maaltijd aan Huis weg valt zal deze persoon geen goede voeding meer krijgen. Bij deze gebruiker zijn door de diaconie kosten afgeboekt om schulden te voorkomen. Het is belangrijk deze ontwikkelingen in de gaten te houden.
- De uitvoering van Maaltijd aan Huis kan financieel momenteel precies uit met daarbij de aantekening dat sommige vrijwilligers hun vergoeding niet meer declareren en de Stichting Maaltijd aan Huis zo nu en dan openstaande facturen af moet boeken om iemand niet in een schuldenpositie te brengen. Er wordt een klein beetje gespaard door de verkoop van toetjes en soepjes als aanvulling op de hoofdmaaltijd maar dit is onvoldoende om toekomstige prijsstijgingen mee op te kunnen vangen. Dat maakt Maaltijd aan Huis kwetsbaar.

Overige ontwikkelingen

In algemene zin worden de volgende ontwikkelingen geconstateerd:

- Mensen wachten langer met aanvragen waardoor de problemen bij de aanvang vaker groter zijn en er meer zorg moet worden geboden rond het inzetten van Maaltijd aan Huis.
- De aantallen lopen terug omdat er meer aanbod komt. De slager, de winkel in de buurt maar ook andere gezonde maaltijd verstrekkers vinden steeds beter hun weg in de gemeente Barneveld.
- Er is een toename in het signaleren van "Niet Pluis" situaties en meer inzet van vrijwilligers voor begeleiding van de gebruikers van Maaltijd aan Huis.
- Gebruikers en hun mantelzorgers stellen hogere eisen waardoor de maaltijd leveranties complexer worden (maatwerk). Hierbij gaat het niet alleen om dieetvoorschriften maar ook in toenemende mate gemalen of voorgesneden maaltijden. Tot nu toe kan Maaltijd aan Huis aan speciale wensen en dieetvoorschriften tegemoet komen.

- De bemiddelingen en ondersteuning aan de gebruikers van Maaltijd aan Huis worden intensiever en kosten meer tijd. De vrijwilligers hebben vaak sleutels van gebruikers om in huis te kunnen, plaatsen de maaltijden zelf in de koelkast, soms met een slot op de koelkast. Zij zetten de maaltijden gesorteerd op datum in de koelkast vanwege visuele problemen van gebruikers en helpen als een gebruiker ziek is of een persoonlijk ongemak heeft.
- Enkele gebruikers in Kootwijkerbroek hebben niet het vermogen om menulijsten in te vullen. Zij moeten gemotiveerd worden om maaltijden te willen ontvangen. Met begeleiding van ingezette vrijwilligers hebben ze nu iedere dag een maaltijd, die met smaak wordt gebruikt. De vrijwilligers verzorgen via het web winkel de menukeuzes voor hen.
- Bijna alle nieuwe aanvragen komen binnen via kinderen of een thuiszorgorganisatie. Sommige thuiszorgorganisaties werken samen met een andere maaltijdleverancier. Voornamelijk via Buurtzorg komen er veel aanmeldingen. Recent is door hen een nieuwe gebruiker aangemeld die al 2 maanden geen warme maaltijd had gehad. Maaltijd aan Huis is daarbij als partij ingezet om te bemiddelen en deze persoon te motiveren om gezonde warme maaltijden te gaan gebruiken. Inmiddels is voorzichtig begonnen met maaltijden en de inwoner lijkt het te accepteren.

Uit het bovenstaande mag duidelijk worden dat de rol van Maaltijd aan Huis niet alleen het thuis bezorgen van gezonde maaltijden en het bijdragen aan een gezond voedingspatroon is, maar ook het leveren van maatwerkmaaltijden en in toenemende mate ook het bieden van ondersteuning bij beperkingen en een signalerende functie ("niet pluis") met betrekking tot vervuiling, vereenzaming en de lichamelijke en geestelijke gezondheidstoestand van inwoners. Maaltijd aan Huis draagt daarmee in meerdere opzichten bij aan het langer zelfstandig kunnen blijven wonen van inwoners van de gemeente Barneveld.

Bekendheid Maaltijd aan Huis

De laatste tijd is er veel geïnvesteerd in het verbeteren van de bekendheid van Maaltijd aan Huis. Te denken valt aan: Artikel in "Laten we Welzijn", de nieuwsbrief voor Mantelzorgers, Proeverijen, excursies van de BoodschappenPlusBus maar ook folderverspreiding in het buitengebied bij huisartsen, gezondheidscentra en thuiszorginstellingen.

Verder heeft er een artikel in "De Band" (lokaal blad in Garderen, Stroe, Kootwijk), gestaan.

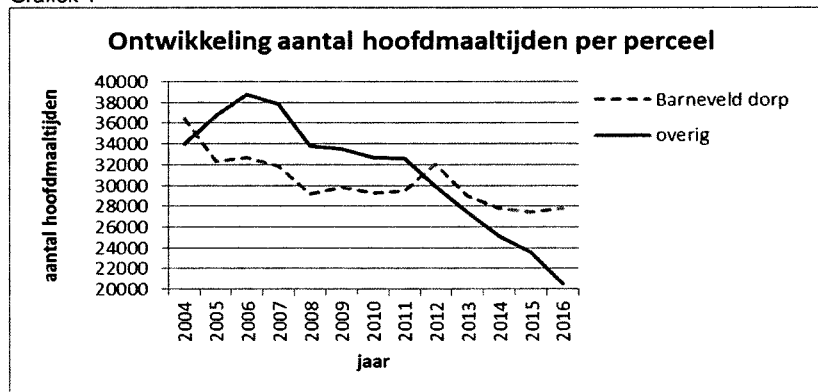
De uitvoeringsorganisaties uiten in deze evaluatie hun bezorgdheid dat gebruikers zullen afhaken als de maaltijden te duur worden en besluiten om, óf niet meer bestellen óf naar een andere leverancier te gaan. Een andere leverancier die ook verantwoorde en gezonde maaltijden levert is prima maar zelden goedkoper. Mensen kiezen dan vaak voor goedkope maaltijden van de supermarkten die echter veel minder gezond zijn en wat nog veel belangrijker is, er zijn veel minder mogelijkheden om rekening te houden met speciale voedselwensen. Als inwoners vanwege de kosten geen maaltijden meer bestellen, is de verwachting dat zij veelal geen of veel minder warme maaltijden meer zullen eten. Ook vervalt dan de signalerende en ondersteunende functie van de vrijwilligers van Maaltijd aan Huis voor deze, vaak kwetsbare, inwoners.

Barneveld, mei 2017

BIJLAGE cijfers en trends per perceel project Maaltijd aan Huis

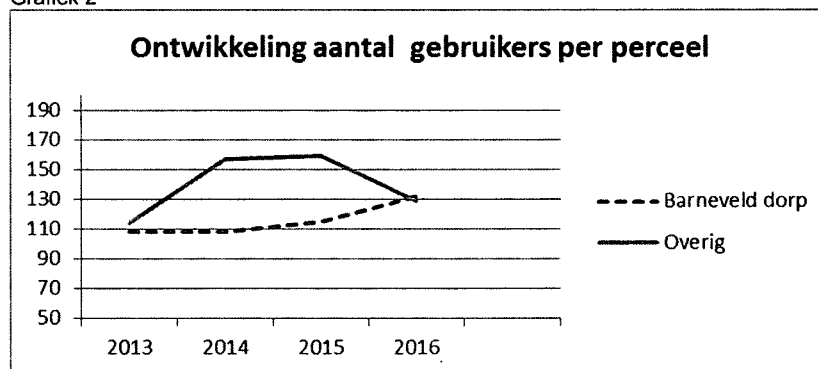
De ontwikkelingen in het perceel Barneveld Dorp en de Glind en het perceel overige kernen en buitengebied vertonen opmerkelijke verschillen.

Grafiek 1

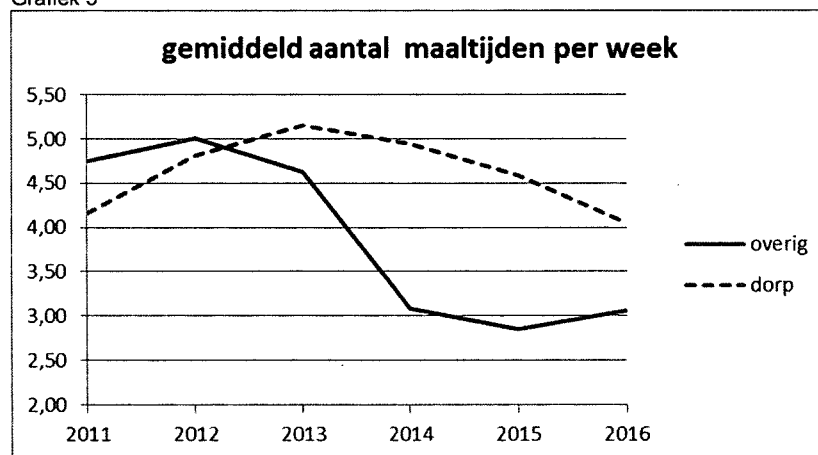
In deze grafiek is het verloop vanaf 2004 in beeld gebracht om de trend zichtbaar te maken over een langere termijn. Opvallend is de recente lichte toename van het gebruik in Barneveld dorp in 2016. In de overige kernen en het buitengebied zet de dalende lijn zich al vele jaren voort en lijkt zich vooralsnog niet te stabiliseren. Vanaf 2012 is het gebruik in Barneveld Dorp sinds 2005 weer groter dan in de overige gebieden.

Grafiek 2

Uit deze grafiek blijkt dat het aantal deelnemers in Barneveld Dorp de laatste jaren toeneemt en in het overige gebied het laatste jaar fors is afgenomen.

Grafiek 3

Deze grafiek toont dat het gemiddeld aantal maaltijden per gebruiker per week in Barneveld Dorp de laatste jaren af neemt terwijl het aantal gebruikers is gestegen. In de overige gebieden zien we juist het tegenovergestelde gebeuren.

Perceel Barneveld Dorp/De Glind

In Barneveld Dorp vertoont in grafiek 2 het gebruik een lichte stijging die te verklaren is uit een toename van het aantal gebruikers. Voor deze toename is geen duidelijk aanwijsbare reden aan te geven maar de indruk bestaat dat meer kwetsbare ouderen vanuit het buitengebied verhuizen naar de dorpskern Barneveld. Verder toont grafiek 3 een daling van het gemiddeld aantal bestelde maaltijden per week van 5 naar 4. Van een aantal deelnemers is bekend dat zij eerder 6 tot 7 maaltijden per week bestelden en nu nog 4 per week. De gebruikers geven geen reden daarvoor op maar vermoed wordt dat daar wel een financiële reden aan ten grondslag ligt.

De stijging van het aantal verstrekte hoofdmaaltijden in Barneveld Dorp gaat dus gepaard met een afname van het gemiddelde gebruik per deelnemer.

Voor het eerst heeft de Stichting Maaltijd aan Huis voor Barneveld Dorp in de begroting een post dubieuze debiteuren opgenomen omdat sommige gebruikers de kosten niet meer kunnen opbrengen en de diaconie daarom facturen soms af boekt.

Perceel Overige kernen en het buitengebied

Het gebruik neemt in de andere kernen en het buitengebied al jaren langzaam af. De afname in het buitengebied lijkt, zoals ook aangegeven bij de stijging in Barneveld Dorp, te worden veroorzaakt door verhuizing van kwetsbare ouderen naar de dorpskern Barneveld. Ook de toename van het aanbod van alternatieven naast Maaltijd aan Huis leidt tot afname van het aantal deelnemers. Voor de dorpskern Garderen biedt zorgcentrum de Oranjehof thuisbezorging van warme maaltijden aan. Mogelijkheden van samen eten zoals in Stroe is een mooie ontwikkeling en heeft invloed op het gebruik van Maaltijd aan Huis. Verder constateert Welzijn Barneveld dat vooral in het buitengebied mensen eerder weer zelf gaan koken na een periode van ziekte of ziekenhuisopname dan elders in de gemeente.